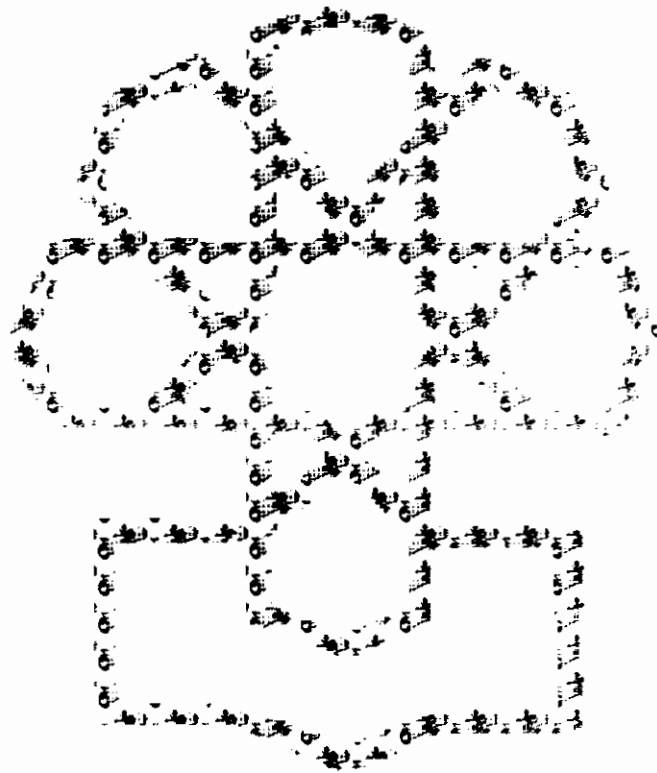

اصلاحات پیشنهادی در خصوص تبصره‌های بودجه (۱)

درباره لایحه بودجه ۱۳۷۹ - شماره (۲۰)

کار: دفتر بررسی‌های اقتصادی

معاونت پژوهشی

بهمن ۱۳۷۸

کد گزارش: ۴۱۰۵۲۳۵

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی
کتابخانه و واحد اسناد و اطلاع‌رسانی مجلس
شماره: ۱۲۱۲۱
تاریخ: ۷۸/۱۲/۸

بسمه تعالی

اصلاحات پیشنهادی در خصوص تبصره‌های بودجه (۱)

کد گزارش: ۴۱۰۵۲۳۵

مقدمه

موارد پیشنهادی برای اصلاح تبصره‌های بودجه سال ۱۳۷۹ براساس گزارش‌های دفتر بررسی‌های اقتصادی در مورد بودجه ۷۹- گزارش‌های شماره ۱ الی ۱۹- در این مجموعه آورده شده است. به غیر از پیشنهاد‌های جایگزین یا اصلاحی بسیاری از پیشنهاد‌های اصلاح ساختار بودجه در گزارش‌های شماره ۳، ۴، ۵، ۱۰ و... منعکس می‌باشد که توجه نمایندگان محترم مجلس را به این پیشنهادها جلب می‌نماید.

پیشنهاد مرکز پژوهش‌ها در مورد بند «م» تبصره ۲ (الحاقی)

به دلیل عدم نظارت و حتی شناسایی کامل دولت نسبت به شرکت‌های دولتی و وابسته به دولت در بند «م» تبصره ۲ آن دسته از شرکت‌های مذکور که بودجه آنها در قسمت ششم این قانون درجه نشده موظف شده‌اند سه ماه از تاریخ ابلاغ قانون، بودجه خود را به تأیید سازمان برنامه و بودجه برسانند تا برای اطلاع به مجلس شورای اسلامی تقدیم گردد. اما اهرم‌های اجرایی خاصی برای اجرای این بند می‌باید به کار گرفته شود. لذا پیشنهاد می‌گردد:

وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است ضمن ارائه صورت تفصیلی و کامل از وضعیت فردی و کلی شرکت‌های دولتی و بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی و کلیه شرکت‌ها و مؤسسات وابسته به دولت و مشمول بند «و» این تبصره، گزارشی از وضعیت سالانه آنها را نیز به سازمان برنامه و بودجه ارائه نماید. سازمان برنامه و بودجه و وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلفند هر ۳ ماه گزارشات مربوط به اجرای این تبصره را به اطلاع مجلس شورای اسلامی، کمیسیون برنامه و بودجه و کمیسیون امور اقتصاد، دارایی و تعاون برسانند.

پیشنهاد مرکز پژوهش‌ها در مورد بند «ع» تبصره ۲ (الحاقی)

برای این که بانک تخصصی کشاورزی بتواند جهت تأمین سرمایه بلندمدت پروژه‌های بخش کشاورزی به فعالیت ادامه دهد به بند «ع» از تبصره ۲ اضافه می‌شود که:

به دولت اجازه داده می‌شود به منظور تأمین مالی توسعه بخش کشاورزی معادل مالیات عملکرد سال قبل بانک کشاورزی از محل اعتبارات پیش‌بینی شده در بودجه سالانه را بابت افزایش سرمایه به بانک مذکور مسترد گردد.

پیشنهاد مرکز پژوهش‌ها در مورد تبصره ۳ (الحاقی)

چنانچه بانک‌های تجاری به هر دلیلی تا اوایل دی ماه ۱۳۷۹ قادر به اعطای کلیه تسهیلات بانکی متناسب با سهمیه تعیین شده توسط بانک مرکزی برای بخش‌های آب و کشاورزی نشوند، باید مانده سهمیه اعتبار مربوطه را ضمن تأمین اعتبار در اختیار بانک کشاورزی قرار دهند تا بانک کشاورزی به عاملیت سایر بانک‌ها تکالیف قانونی مذکور را در اعطای تسهیلات بانکی به انجام رسانند.

پیشنهاد مرکز پژوهش‌ها در مورد بند «ج» تبصره ۳ (الحاقی)

با توجه به آن که مسئولان سیستم بانکی اعطای تسهیلات تکلیفی را باری بر دوش سیستم بانکی و عاملی جهت کاهش کارایی این سیستم عنوان می‌نمودند افزایش مانده تسهیلات تکلیفی نسبت به سال ۱۳۷۸ مطابق ارقام لایحه برنامه سوم کاهش یافته است. اما نکته‌ای که به نظر می‌رسد همواره نادیده گرفته شده است آن است که سیستم ناکارآمد تخصیص تا مصرف چنین تسهیلاتی موجب بروز مشکلات و دوری از اهداف سیاست‌گذاران و قانون‌گذاران می‌شود و در صورت اصلاح چنین سیستمی و اعطای تسهیلات به افراد و طرح‌های واجد شرایط اقتصادی، چنین تسهیلاتی دولت و مجلس را به اهداف مطلوب خود نزدیک‌تر می‌نماید.

لذا پیشنهاد می‌گردد که موارد ذیل نیز به پایان بند «ج» تبصره ۳ ملحق شود.

جهت اعمال شیوه نظارتی صحیح و کارآمد به منظور استفاده بهینه از تسهیلات تکلیفی بانک‌ها در سال ۱۳۷۹ شورای متشکل از سه نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر، وزیر امور اقتصادی و دارایی، رئیس سازمان برنامه و بودجه، رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و یکی از خبرگان بانکی عضو شورای پول و اعتبار تشکیل می‌گردد. شورای مذکور مکلف است ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب قانون بودجه دستورالعمل‌های لازم را تهیه و جهت تصویب به کمیسیون مشترک برنامه و بودجه و امور اقتصادی و دارایی و تعاون ارائه نماید.

پیشنهاد مرکز پژوهش‌ها در مورد تبصره ۱۴

در صورتی که علاوه بر حقوق گمرکی و سود بازرگانی، حق ثبت سفارش نهادهای وارداتی مورد مصرف در تولید کالاهای صادراتی به صادرکنندگان عودت داده می‌شود، قدرت رقابتی آنها افزایش بیشتری پیدا می‌کند بنابراین پیشنهاد می‌شود که:

حق ثبت سفارش مواد اولیه وارداتی به کار رفته در تولید کالاهای صادراتی عودت داده شود.

پیشنهاد مرکز پژوهش‌ها در رابطه با تبصره ۲۹

برای تقویت سرمایه بانک توسعه صادرات و تأمین بخش از نقدینگی مورد نیاز امور تولیدی پیشنهاد می‌شود:

بخش بیشتری از مازاد درآمدهای نفتی به خرید ماشین‌آلات تولیدکننده محصولات صادراتی به نرخ واریزنامه‌ای اختصاص یابد.

پیشنهاد مرکز پژوهش‌ها در مورد بند «ب» تبصره ۲۹ (الحاقی)

جهت افزایش سهم بانک تخصصی کشاورزی در تأمین مالی طرح‌های بلندمدت کشاورزی پیشنهاد می‌شود یک جزء به بند «ب» تبصره ۲۹ اضافه شود بدین صورت که:

تا مبلغ ۱۰۰۰ میلیارد ریال برای افزایش سرمایه بانک کشاورزی جهت اعطای تسهیلات مورد نیاز سرمایه‌گذاری بخش کشاورزی اختصاص یابد.

پیشنهاد مرکز پژوهش‌ها در مورد تبصره ۲۹ (الحاقی)

به منظور گسترش صادرات خدمات فنی، مهندسی بندهای مختلفی از لایحه بودجه ۱۳۷۹ به مدیریت و تنظیم معاملات ارزی و رفع محدودیت‌ها در استفاده از منابع ارز خارجی اختصاص یافته است. جزء ۵ بند «ل» و بند «س» تبصره ۲۹ به ترتیب با مجاز ساختن ورود ماشین‌آلات و قطعات یدکی که در داخل ساخته نمی‌شود به صورت بدون انتقال ارز و با ارز منشأ خارجی و افتتاح حساب‌های ارزی داخلی و خارجی و جذب سپرده‌های ارزی این امکان را فراهم می‌آورد که بخشی از نیازهای کشور به کالاهای سرمایه‌ای از طریق ارزهای خارج از کشور تأمین گردد و ارزهای داخل و خارج از کشور بتوانند به شکل رسمی وارد سیستم بانکی شوند. همچنین خرید ارز از هتلداران، فروشندگان صنایع دستی و ذخایر جهانگردی به نرخ توافقی و ارز با منشأ خارجی در بند «ق» تبصره ۲۹ امکان جذب این قبیل درآمدهای ارزی را در سیستم بانکی کشور افزایش می‌دهد. با این حال هنوز هیچ مدیریتی در خصوص ارزهای غیررسمی داخلی و ارزهای ایرانیان خارج از کشور برای هدایت آنها به سوی اهداف اقتصادی کشور وجود ندارد. لذا پیشنهاد می‌شود:

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است به منظور خرید کلیه ارزهای داخلی به نرخ توافقی جهت تخصیص به موارد مورد نیاز با اولویت خرید کالاهای سرمایه‌ای که ساخت داخل ندارند دستورالعمل لازم را تهیه و حداکثر ظرف مدت ۴۵ روز جهت تصویب کمیسیون مشترک برنامه و بودجه و امور اقتصادی و دارایی و تعاون ارائه نماید.

پیشنهاد مرکز پژوهش‌ها در رابطه با بند «ه» تبصره ۴۲ (اصلاحی)

در بند «ه» تبصره ۴۲ با اخذ عوارض از قطعات الکترونیک وارداتی و تولید داخلی بر خلاف اهداف مندرج تبصره مذکور سرمایه‌گذاری خصوصی در این بخش تضعیف می‌گردد. همچنین وضع عوارض روی این صنایع در تعارض با ماده ۱۰۹ قانون برنامه سوم مبنی بر حمایت و تقویت از صنایع الکترونیکی «از طریق سیاست‌گذاری و سرمایه‌گذاری متمرکز» قرار دارد. لذا حذف بند «ه» از تبصره ۴۲ پیشنهاد می‌گردد.

حذف بند «ه» تبصره ۴۲

پیشنهاد مرکز پژوهش‌ها در رابطه با تبصره ۴۷

به منظور گسترش صادرات خدمات فنی و مهندسی پیشنهاد می‌گردد که:
سقف اعطای اعتبار صادراتی به صادرکنندگان خدمات فنی - مهندسی افزایش یابد و تسهیلات مشابهی برای صادرات کالاهای صنعتی در نظر گرفته شود.